

TISKOVÁ ZPRÁVA

Dana Sahánková: Stopy v popelu

Kurátor: **Petr Vaňous**

Vernisáž: **čtvrtek 27. 7. 2017 v 18 hodin**

Termín výstavy: **28. 7. – 3. 9. 2017**

Místo konání: **Galerie Vyšehrad (nad Libušinou lázní)**

Dana Sahánková (nar. 1984 v Praze) absolvovala v l. 2005-2011 pražskou Akademii výtvarných umění (ateliér Kresby prof. Jitky Svobodové). V roce 2008 studijně pobývala na Ecole Nationale Supérieure d'art v Dijonu a v roce 2009 v ateliéru Nová média II Veroniky Bromové (AVU). Ještě za studií v r. 2010 byla její práce představena v rámci cyklu Start Up v pražské GHMP; v r. 2011 byla zařazena do bilančního projektu Česká malba generace nultých let 21. století v brněnské Wannieck Gallery. V roce 2012 se stala finalistkou Ceny kritiky, kde obdržela Cenu sympatie diváků. Naposledy samostatně vystavovala v kutnohorském GASKu (projekt Vertikála šerosvitu; 2016). Souběžně s výstavou v Galerii Vyšehrad jsou práce autorky k vidění na společném projektu Postkonceptuální antikoncepce (společně s K. Adamovou a M. Maupicovou v OGV) v Jihlavě (do 3. 9. 2017).

Stopy v popelu

Dana Sahánková patří mezi nejvýraznější mladé autorky současné české scény, které pracují v médiu kresby. Zatímco se ve starších pracích zaměřovala na pokusy o sebereflexi, nejprve v rovině osobního sebezpytného prožívání, později v kontextu introspektivních a výrazově dekonstruovaných rodinných rámců, tj. ve vztahových vazbách nukleárního okruhu (základní rodina), který formuje lidskou bytost od nejranějšího dětství, postupně se její dílo proměňovalo ve směru emancipačním, odstředivém od prostředí domova a rodiny směrem k obecnější metaforice, k používání symbolů a k procesu depersonalisané mytizace určitých silných prožitků a zkušeností. Právě pro ně autorka hledala a stále hledá příslušné formosloví, které by bylo kompatibilní se silnými emocemi v jejich medializaci prostřednictvím kresby.

Abychom porozuměli současným proměnám, ke kterým v díle Sahánkové dochází, musíme se tázat metodicky, v rámci určitého rozdělení, v relaci mezi uvedenými pojmy „silného prožitku“ a „zkušenosti“. Byla-li vázána „zkušenost“ více na ranější fázi autorčiny tvorby, nyní se více uplatňuje evokace „silného prožitku“, z kterého se stopa zkušenosti pomalu vytrácí (rozuměj zkušenosti vázané na konkrétní časoprostor). V obrazech se tato metamorfóza projevuje především ústupem motivů a reálií, které by se vázaly na nějakou konkrétní minulost (například rodinnou historii). Mnohem více tu vystupují archetypy jako samostatné stavební prvky kompozic (v hrůzném, místy šokujícím osamostatnění!). Vedle vlastního autorského vynálezu „osrstění“ je to opakující se skladba motivů zahrnující zvířata (vlk, jelen, opice), jejich výsostné znaky (zuby, parohy, ocas), dále je to motiv kulaté lampy, skeletů a kostí.

Lampa zde v setrvačnosti zastupuje ještě prostředí domova, které je však vytěsněno ze základního obrazového rozvrhu na jeho okraj. Z lampy se stává spíše samostatný jinotajný předmět. Dominují tu naopak shluky či, jak je autorka sama nazývá, „hromady“ archetypů zaplňující plochu obrazu.

Coje podstatné, zobrazů se vytrácí soudržnost. Smysl pro konstrukci se rozpadá. Jakoby tu byla manifestována „ztráta středu“, tj. pocit ztráty jakési jistoty plynoucí z neměnnosti či danosti určitých nezpochybnitelných mantinelů životní reality, ať jimi jsou autority (např. rodiče), fyzikální konstanty (čas, prostor) či nezpochybnitelné behaviorální a komunikační stereotypy. Vše je uváděno svou zastavenou situovaností v neklid. Obraz je náhle skladnou „roz-

trhaných hmot“, cárů vlčích a opičích těl, které zůstaly viset v meziprostoru. Může být ale interpretován také jako podivně inverzní „jungliánské nanebevzetí“, kde těla zvířat nejsou pohlcována vykupujícími nebeskými oblaky, jako v barokních freskách, nýbrž stravována prázdnotou. Jsou mizejícím světem, jenž je odplavován podvědomím za horizont aktuálního vnímání. S ním mizí také jistoty navázané na formy, symboly a archetypy, které doposud cosi konkrétního zastupovaly a nyní se mění v prázdné nepotřebné trofeje, v neúčelné smetí, jež se hromadí a zahlcuje prostor. Jako když se ucpe koryto řeky a voda nemůže dál. Jsou to dočasné „přehrady“, které zadržují životní spád v jeho přirozené akceleraci. Zároveň tyto skladby vytváří svébytné krajiny podvědomí evokující přesvědčivou představu mýtického podsvětí. Do dusivé temnoty občas probleskuje ostré světlo ohlašující spíše „jiný prostor“, nežli spásný východ z pekla.

Název výstavy Stopy v popelu jasně odkazují na výrazný transformační proces vystavených prací z období posledních dvou let 2016-17. Popel je zbytkovým materiálem vzniklým látkovou proměnou – hořením. Je-li něco spalujícího, pak to nové, co se opět rodí, rodí se obrazně řečeno „z popela“. V každém popelu se však najdou stopy vedoucí ke klíčovým otázkám, proč k něčemu, co bylo spalující, vlastně došlo. Stopy a otisky (předpokládá) jsou momenty světla v temnotě našeho tápání. Jsou těmi momenty, které nás orientují ve světě otázek, jež se, nezodpovězeny, rozlétají jako ptáci do všech stran (těmito ptáky mohou být moudré sovy stejně dobře jako hladoví krkavci). Stav tohoto rozptýlení může být užitečný pro deratizaci podvědomí. Zároveň ohlašuje novou etapu tvorby, která se loučí s něčím, co v ní samé, zcela uvnitř, nenávratně umřelo. Nazvěme to symbolicky jako „malá smrt“. Malá smrt je, nebo může být, dítětem nového počátku.

Petr Vaňous

Bez názvu XI.-I., 2017, tuš na papíře

Bez názvu XI.-II., 2017, tuš na papíře

Kontakt pro média:

Národní kulturní památka Vyšehrad

MgA. Bohdana Kolenová

propagace, PR

T.: +420 606 937 057

e-mail: kolenova@praha-vysehrad.cz